

7 den 70 'e Mimari Ahşap Oyun Seti (Yapı-Tak) 2007

Küçüklü büyüklü ahşap, plastik bloklardan oluşan oyuncak gruplar. oyuncak sektörünün tarihsel gelişimindeki temel taşlardan biri. Hemen herkesin anılarında, bunların yer aldığı bir dönem mutlaka olmuştur.

İnsanların mekân yaratmaya olan ilgisinin, çevreye olan ilgisinin geliştiği okul öncesi dönemlerde başladığı biliniyor. Farklı büyüklüklerdeki geometrik bloklar renk, doku, malzeme ve değişik konsept açıklamalarıyla oyuncak sektöründe eskimeyen bir klasik olarak varlıklarını hâlâ sürdürüyorlar. Gerek matematik zekâyı, gerekse fiziksel ilişkilendirmeyi ve algısal değerlendirmeyi geliştirdiği düşünülen bu klasik oyuncak türleriyle, okul öncesi eğitim dönemlerinde başlayan oyunla öğrenme, oyunla tedavi ve zekâ geliştirme becerilerinin kazandırıldığı da artık bilimsel bir gerçek.

Özellikle, farklı geometrik elemanlar kullanarak, imgelerin yaratılmasına olanak tanıyan "sentezleme" becerisine yönelik oyuncakların sunduğu sınırsız seçenekler, kullanıcının ilgisini dinamik olarak koşulladığı kadar yaratıcılık arzusunu da tetikliyor. Her gün yeni bir forma dönüşme olanağına sahip modüler oyuncak gruplarının zekâyı, yaratıcılığı ve üç boyutlu algıyı koşulsuz geliştirdiği bir başka bilimsel gerçek.

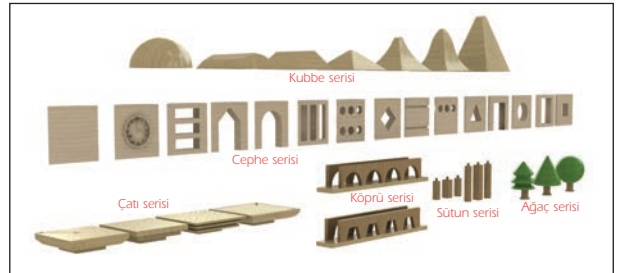
Diğer taraftan, klasik bir oyuncak konseptinin yeni bir yorumunun ya da çok bilinen yaygın bir türün yenilik içeren "yeni" bir ürün grubu olarak ortaya çıkarılmasındaki nesnel zorluklar, geliştirilmesi hedeflenen ürünün önündeki en büyük engel olarak ortaya çıkıyor.

Farklı geometrilere "yapıtışı" gruplarından oluşan sayısız ürünün yer aldığı bu klasik oyuncak grupları içerisinde yeni bir yaklaşım bulmak ve "yenilik" adına kayda değer bir katkı sağlamak çok zor. Bunun yanında, başarılı bir yeni ürünün geliştirilmesi, ortaya çıkarılması "tasarım" adına ilginç bir süreç. Mekân oluşturan yüzeyleri (cephe) bağımsız elemanlar olarak ele alan yapıtaşları yerine, yapının farklı yüzeyleriyle 3 boyutlu yapı elemanlarını (sütunlar, köprüler ve çatı öğeleri) birlikte değerlendirebilecek bir yaklaşım

var. Bu yaklaşıma örnek olarak" fikri ortaya çıkmış. Bu fikre göre gruplar ve yapı elemanlarının, geometrik alternatiflerle zenginleştirilmesiyle de oyun setinin farklı çözümler üretmesi hedefleniyor.

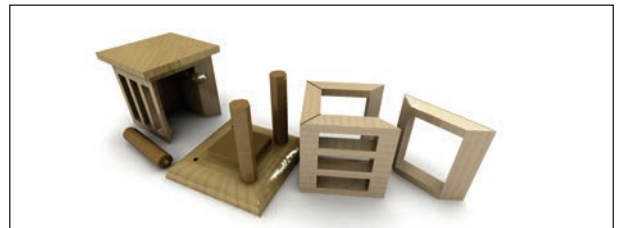

Şek. 1. Yapı-tak grubu ürün gelişimi

Şek. 2. Yapı-tak oyun seti elemanları

Kavramsal yaklaşımın seri üretime uygun ve sistemin gelişime açık olması kadar sınırsız seçenek sunması da hedeflenmiş. Basit kurulum, malzeme seçimi, dayanıklılık ve oyuncaklara yönelik doğal malzeme seçilmesi yoluna gidilmiş. Blokların ana malzemesi fırınlanmış, farklı renk ve dokudaki doğal masif ahşap olarak belirlenmiş.

Şek. 3. Montaj prensibi

Parçaların bir araya getirilmesi son derece kolay. Yan yüzeyler bir araya gelerek çizgisel birleşme sağlıyor. Çizgisel dikey elemanlar, yatay yüzeylerle noktasal ilişki sağlıyor. Sistem yatay ve dikey olarak geliştirilebiliyor. Kullanıcı gruplarına göre küçük, basit ve simgesel mekânların yanında (Şek. 4), günümüz modern mimari yapı örneklerine kadar geniş bir yelpaze içerisinde her türlü yapı grubunu soyutlamak mümkün (Şek. 5).

Şek.4 - Şek. 5 Uygulamalar

Yapı-tak oyun seti, 3+ yaş grubundan itibaren her yaş grubuna farklı seçenekler sunabiliyor. Yapı-tak ürün grubu, temel setlerle başlayan ve giderek gelişme potansyeline sahip, farklı zorluklarda gelişmiş ürün setleriyle genişletilebiliyor.

Ayrıca birlikte oynama, bir aks üzerinde yükselen kulelerle rekabet olanağı sunuyor. Bunun yanı sıra, oyun ve yarışma yetisini, yapı kurma becerisini pekiştiriyor (Şek.6)

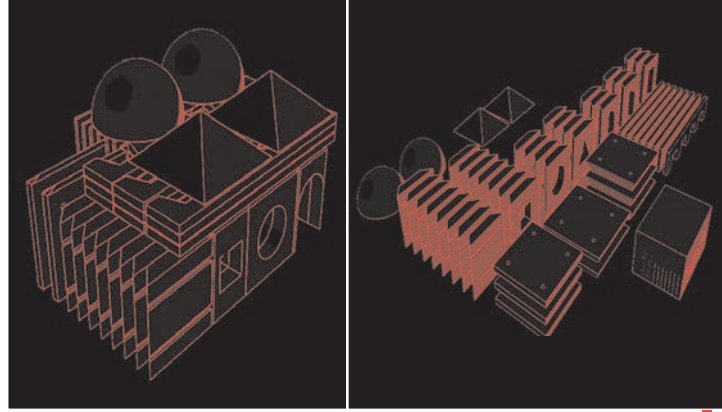

Şek 6. Dikey yapı kurma

Geliştirilen sistem, anne-baba ve çocukların birlikte eğlendikleri ve yeni beceriler geliştirebildikleri eğitici bir aile oyununu. "Jenga" (dikdörtgen bloklarla dengeyi bozmadan taş çıkarma oyunu) ve iskambil kâğıtlarıyla yapı kurmanın yerine, ahşap elemanlarla dikey aks üzerinde dengeli ve estetik bir kule kurma yetisini geliştiriyor. Bu set, eğitici ve öğretici bir oyun seti olarak temel eğitimi destekliyor. Ayrıca mimarlık öğrencileri seti hızlı ve eğlenceli bir modelleme aracı olarak kullanabiliyorlar.

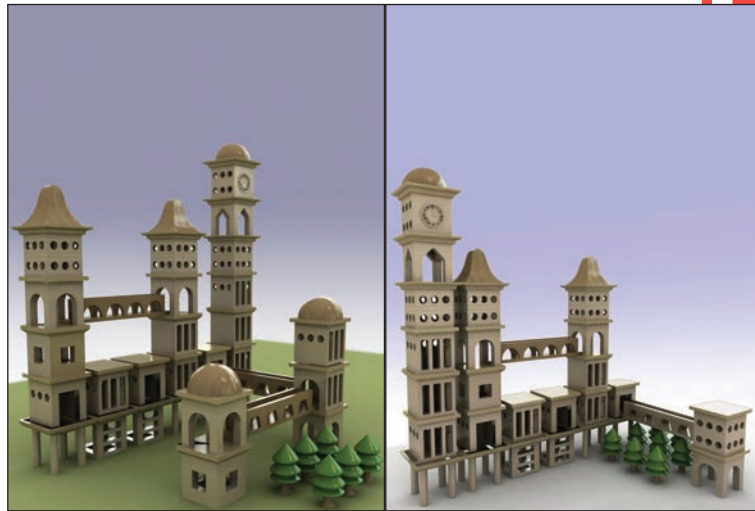
Elemanlar dayanıklı ve basit olarak tasarlanmış. Bunun yanında uzun ömürlü ve insan sağlığına zarar vermeyen malzemelerden yapılmış olmasıyla, günümüz oyuncak pazarında kendine sağlam bir yer bulabiliyor.

Geleneksel ahşap üretim olanaklarıyla üretilebilecek kadar basit elemanlara sahip olan oyun seti, yüksek teknoloji kullanımına da uygun. Parçalar, 15 mm ahşap yüzeyler, lazer kesim tekniğine uygun. Tüm yüzeyler, su bazlı malzemelerle işlenebiliyor.

Şek. 7. Temel Set

TÜBİTAK 2006'dan itibaren ulusal oyuncak sektörünü canlandırmak ve pazar içerisinde yer almayı düşünen yerli üreticilere destek olmak amacıyla çalışmalar yapıyor. Bu ürün üretim kolaylığı, standardizasyona olan yatkınlığı ve gerek set gerekse de çözüm seçenekleriyle Avrupa Birliği oyuncak pazarında kendine bir yer bulabilecek gibi görünüyor. 22 milyon genç insanın yaşadığı ülkemizde, oyuncak sektörünün zayıf olduğu ve bütün gereksinimin ithalata dayandığı bir yerel pazarda, yapı-tak ve benzeri özgün ve yaratıcı ürünlerin geliştirilmesi özellikle önemli.

Şek. 8 - Şek. 9 Gelişmiş setlerle yapılan uygulamalar

Hakan Gürsu

Dr., ODTÜ Endüstri Ürünleri Tasarımı Bölümü